

שליחות לדבר עבירה

- Players
 - שליח
 - משלח
 - תורה?
- Relation to שליחות as an institution- how does it work with the internal mechanics

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף מב עמוד ב

והא דתנן: השולח את הבעירה ביד חרש שוטה וקטן - פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים, שילח ביד פיקח - פיקח חייב; ואמאי? נימא: שלוחו של אדם כמותו! שאני התם, דאין שליח לדבר עבירה, דאמרינן: דברי הרב ודברי תלמיד - דברי מי שומעים?

סמ"ע סימן קפב ס"ק ב

[ב] חוץ מלדבר עבירה. דדברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין [קדושין מ"ב ע"ב], ויכול המשלח לומר סברתי שלא ישמע לי לעשותו, לכך אין המשלח חייב. אבל אם אין השליח בר חיובא, לא שייך האי טעמא:

שיטה מקובצת מסכת בבא מציעא דף י עמוד ב - תוספות שאנץ

היכא אמרינן אין שליח לדבר עבירה היכא דשליח בר חיובא הוא.... ודבר תימה הוא בסברא זו
דבשביל שהשליח בר חיובא הוא כגון כהן שאמר לכהן לקדש לו אשה גרושה מיפטר משלח ואם
היה השליח ישראל היה המשלח חייב דמאי נפקא לן מינה אם הוא ישראל או כהן. **ויש לומר דכהן
הוא מוזהר על גרושה ראוי ליזהר יותר מישראל וכשהשליח כהן סבר המשלח שלא ישמע לו
השליח לקדש כדאמר בקידושין דברי הרב וכו' ומיהו גם כשהשליח ישראל נמי הוה לן למימר דאין
עושה שליח לקדש מטעם זה שייך בו דברי הרב דאיהו נמי עבר משום ולפני עור וגו' אלא לא קאי
ההוא טעמא בקידושין במסקנא דהתם לא צריכא כלל.**

רש"י מסכת קידושין דף מב עמוד ב
נימא שלוחו של אדם כמותו - יתחייב שולחו ולא השליח.
אין שליח - חשוב שליח לדבר עבירה שיתחייב שולחו אלא הרי הוא כעושה מאיליו.

רש"י מסכת קידושין דף מב עמוד ב
נימא שלוחו של אדם כמותו - **יתחייב** שולחו ולא השליח.
אין שליח - חשוב שליח לדבר עבירה שיתחייב שולחו אלא הרי הוא כעושה מאיליו.

- אינו שליח כדי שיתחייב המשלח: למרות שיש פה שליחות, אינו יכול להעביר החיוב עונשים למשלח.
- כעושה מאיליו, ואין שליחות רלבנטי

יד רמ"ה מסכת סנהדרין דף כט עמוד א

ואמרינן תו מנין שאין טוענין למסית מנחש שהסית את האשה למרוד במקום ולעבור על דבריו וחייבו הקדוש ברוך הוא על כך ואף על פי שהיה לו לומר דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין וכי מפני דברי היה להן להניח דברי המקום וכיון שלא טען לעצמו לא טען לו הקדוש ברוך הוא ואם תשאל טעמא דלא טעין הכי הא טעין הכי טענתיה טענתא והרי מסית דקרא אף על גב דלא ציית ליה ניסת ולא נעבדה עבירה על פיו חייב כדתנן (לקמן ס"ז א) אמר לשנים והן עדיו מביאין אותו לב"ד וסוקלין אותו וכל שכן היכא דציית ליה דלא מצי טעין דברי הרב ודברי תלמיד דברי מי שומעין שאני מסית דע"ג דחמיר ורחמנא אמר לא תחמול ולא תכסה עליו כי קאמרינן הכא במסית דעלמא דומיא דנחש דמיירינן ביה ושמעין מינה דמסית דכל התורה כולה לבד מע"ג לא מיפטר אלא היכא דטעין אבל אי לא טעין לא טענינן ליה וש"מ דהא דקי"ל בעלמא דאין שליח לדבר עבירה דוקא היכא דטעין משלח דברי הרב ודברי תלמיד דברי מי שומעין אבל היכא דלא טעין מיחייב:

שליחות לדבר עבירה במקום שאין "דברי הרב"

תוספות מסכת קידושין דף מב עמוד ב

אמאי מעל נימא אין שליח לדבר עבירה - תימה הא ע"כ מיירי בשוגג דאי במזיד ליכא מעילה דאין מעילה במזיד {דין פנימי במעילה שאין מעילה במזיד, ואינו חייב חומש} א"כ יש שליח לדבר עבירה דלא שייך למימר דברי הרב ודברי תלמיד דברי מי שומעים כיון שהוא שוגג דהכי נמי משמע בפ' מרובה (ב"ק דף ע"ט.) דקאמר הרי שגנב טלה מן העדר ואמר לכהן טול טלה זה שהוא שלי או נתנו לכהן לבכורות בנו והראה לו בטלה של חבירו ומסיק דמיד שהוציאו הכהן מרשות בעלים נתחייב הגנב במשיכת הכהן והקשה ר"י התם אמאי חייב הגנב נימא אין שליח לדבר עבירה ותירץ כיון שאין הכהן יודע שהוא בא מגניבה לא שייך למימר דברי מי שומעין ואומר ר"י דהכא מיירי אפי' דנזכר השליח קאמר דמעל בעל הבית והשתא פריך אמאי מעל נימא אין שליח לדבר עבירה דדברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין ואף על גב דנזכר השליח מעל בעל הבית כדמוכח במעילה (דף כ"א.) דתני נזכר בעל הבית ולא נזכר שליח השליח מעל נזכרו שניהם חנוני מעל והטעם לפי דמעילה אינו אלא בשוגג כדפרישית לפיכך מעל אותו שלא נזכר ואותו שנזכר מזיד הוא מ"מ דוקא אם נזכרו שניהם הא אם נזכר השליח לבד בעל הבית מעל.

חידושי הריטב"א מסכת קידושין דף מב עמוד ב
שאני התם דאין שליח לדבר עבירה דאמרינן דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין. **פירוש**
טעמא קאמרינן שהוא כן על הרוב, מיהו דינא דאורייתא הוא כדלקמן ואפילו היכא דליתיה להאי
טעמא כגון שהוא שוגג וכיוצא בזה, וכדאמרינן בבבא מציעא ... והיינו דאקשינן אהא דתניא שליח
שעשה שליחותו בעל הבית מעל ואמאי נימא אין שליח לדבר עבירה, והא התם דהוי שליח שוגג
ואפילו הכי פרכינן דנימא אין שליח לדבר עבירה ואף על גב דלא שייך למימר דברי הרב ודברי
התלמיד דברי מי שומעין... ותדע דאפילו בשוגג שייך האי טעמא דאנן אמרינן אילו ידע האי
שליח דהקדש הוא לא הוה ליה שליח כי דברי הרב שומעים והוה ליה שליח בטעות ובטל
שליחותו וחשוב כעושה מעצמו בשוגג, כנ"ל.

שליחות לדבר עביה
במקום שאין דברי הרב

אין שליחות לדבר
עבירה מבוססת רק על
"דברי הרב" - ואם אינו
שייך - יש לשיחות

תוס' - יש לשיחות לדבר
עבירה אם אין "דברי
הרב" - כמו שהשליח
שוגג

אין שליחות לדבר
עבירה מבוססת רק על
"דברי הרב" - אבל
לעולם שייך

ריטב"א 2 - "אילו ידע
האי שליח דהקדש הוא
לא הוה ליה שליח כי
דברי הרב שומעים
והוה ליה שליח בטעות"

לא תלוי על "דברי
הרב" אלא יש דין
דאורייתא שאין שליחות
לדבר עבירה

ריטב"א 1